

Elisabeth Öhrn og Dennis Beach (red.)*Young people's life and schooling in rural areas*

London: Tufnell Press. 2019.

ISBN: 978-1872767741

Mette Pless

Lektor, Center for Ungdomsforskning, Institut for Kultur og Læring, Aalborg Universitet

mep@hum.aau.dk

»A key motivation for the research presented in this book is that urban studies dominate contemporary educational research... Thus to obtain more representative picture of young people's situations and education we need to explore rural youths and their schooling more broadly and deeply.« (s. 1)

Sådan indledes bogen *Young people's life and schooling in rural areas*, der er redigeret af Elisabeth Öhrn og Dennis Beach. Bogens ambition er således at gøre op med den metrocentricitet, som redaktørerne påpeger dominerer (og har domineret) uddannelses- og ungdomsforskningen i såvel de nordiske lande som internationalt. Samtidig følger bogen sig til en række aktuelle forskningsbidrag, der insisterer på, at 'place matters', og understreger, at sted og rum er vigtige elementer i forståelsen af unges nære hverdags- og skoleliv, men også på hvordan lokale stedbundne erfaringer interagerer med, og formes af, globale forandringsprocesser.

Forskningsprojektet *Rural youth – education, place and participation*, som blev gennemført i perioden 2014-2017, danner baggrund for bogen. Ønsket med forskningsprojektet var at udvikle en dybere forståelse af uddannelse, deltagelse, social inklusion og aktørskab blandt unge på landet og for, hvordan disse perspektiver hænger sammen med de materielle og sociale forhold, som er til stede på bestemte lokaliteter. Disse tematikker udfoldes på forskellig vis i bogens 8 kapitler.

I kapitel 1 (af Dennis Beach og Elisabet Öhrn) skitseres baggrunden for bogen og det bagvedliggende forskningsprojekt, ligesom centrale teoretiske perspektiver bag bogen og forskningsprojektet opridses. Den britiske geograf Doreen Masseys koncipering af sted og rum som dynamisk, relationelt og socialt produceret udgør en central forståelsesramme, men også klassebegrebet, med inspiration fra bl.a. en anden britisk geograf, David Harvey, udgør et vigtigt omdrejningspunkt i forskningsprojektet, ligesom differentiering i forhold til køn, etnicitet mv. fremhæves. Med disse teoretiske perspektiver er det ønsket at anlægge et kritisk bifokalt perspektiv med blik for både strukturelle rammesætninger og begrænsninger samt

de lokale diskursive og levede praksisser, hvorigennem unge og voksne skaber mening og agerer under og med disse lokale forhold.

Kapitel 2 (af Per-Åke Rosvall og Maria Rönnlund) og kapitel 4 (af Maria Rönnlund) tematiserer begge de lokale unges forståelse af og tilknytning til sted, de bor, men også, hvordan stedet spiller en rolle for de unges overvejelser om fremtiden. I kapitel 2 undersøges, hvordan de unge ser og opfatter deres lokalområder. I kapitlet peges – i lighed med anden forskning på området – på, at en fremtrædende fortælling er de positive og idylliske aspekter ved livet på landet. Det fremhæves dog også, at man, hvis man lytter efter, kan findes brudstykker af andre mere kritiske fortællinger – at der er sprækker i den landlige idyl. I kapitel 4 er omdrejningspunktet, hvordan unge fra de undersøgte landområder reflekterer over deres fremtid, og hvordan disse fremtidsrefleksioner varierer mellem tre af de forskellige lokationer, som indgår i forskningsprojektet, ligesom det også skitseres, hvordan fremtidsperspektiver hænger sammen med kategorier som køn og klasse.

I kapitel 3 (af Per-Åke Rosvall), kapitel 5 (af Monica Johansson) og kapitel 6 (af Maria Rönnlund og Per-Åke Rosvall) er tematikken, hvordan stedet er sammenvævet med institutionelle rammer og pædagogiske praksisser på de lokale skoler. I kapitel 3 undersøger Rosvall med et kritisk-pædagogisk perspektiv (Bernstein), hvordan inddragelse af det lokale i undervisningen kan understøtte elevernes demokratiske dannelse, aktørskab og oplevelse af inklusion, mens Johansson i kapitel 5, med afsæt i migrationsmønstre og aktuelle forandringer i demografien i de undersøgte lokalområder, undersøger, hvordan man i lokalområderne og på de lokale uddannelsesinstitutioner responderer på – og omformes af – disse forandringsprocesser, ikke mindst de markante forandringer, som sker, i forbindelse med at krigen i Syrien foranlediger en tilstrømning af flygtninge herfra. I kapitel 6 er omdrejningspunktet, hvordan sociale relationer som køn og klasse reproduceres (og udfordres) i de undersøgte lokaliteter og i undervisningspraksisser på de lokale skoler.

Kapitel 7 (af Dennis Beach og Monica Johansson) og kapitel 8 (af Dennis Beach og Elisabeth Öhrn) har begge karakter af mere syntetiserende og tværgående analyser. Kapitel 7 har således form af et 'meta-etnografisk' narrativ, som omhandler modstand og tilpasning til den urbane politiske hegemoni i rurale områder, mens Beach og Öhrn i kapitel 8 runder bogen af med en samlet diskussion af tematikker fra bogens øvrige kapitler, ligesom tematikker fra bogens indledende kapitel, forholdet mellem det rurale og urbane, metro-centricitet og marginalisering berøres.

Bogen giver et interessant og mangefacetteret indblik i, hvordan ungdomsliv, uddannelse og sted (med særligt fokus på det rurale) er sammenvævet med også køn, klasse (og etnicitet), og, ikke mindst, hvordan lokale forhold er tæt forbundet med bredere nationale og globale rammesætninger. De forskellige kapitler bidrager med interessante indspark og analyser i krydsfeltet mellem kritisk geografisk forskning, ungdomsforskning og rural uddannelsesforskning. Særlig interessant finder jeg analyserne i kapitel 4, hvor Rönnlund gennem kontekstsensitive og nuancerede analyser af de unges overvejelser omkring fremtiden udfolder, hvordan de unges fremtidsforestillinger er både kønnede og 'klassede', ligesom de er præget af de forhold og (u)muligheder, der tegner sig lokalt. Kapitlets analyser viser overbevisende, hvordan fremtidshorisonter og refleksioner om livsbaner er kulturelt og socialt situeret. Men også analyserne i kapitlerne 3 og 6, som går tættere på lokale institutionelle skolepraksisser, tilbyder interessante og kritiske perspektiver til forståelser af uddannelsesinstitutioners sociospatiale forankring. I kapitel 3 analyseres, hvordan og i hvilket omfang lokale pædagogiske praksisser knytter an til både lokale og globale perspektiver og til elevernes forskellige erfaringsverdener – og i kapitel 6 analyseres, hvordan skolepraksisser bidrager til at udfordre og reproducere stereotype forståelser af køn.

Samtidig skæmmes bogen dog af en vis indforståethed. Bogen er skrevet på engelsk og retter sig, må man formode, mod et internationalt publikum. Og her savner jeg, at konteksten udfoldes lidt mere. Det gælder både i relation til det svenske uddannelsessystem, hvor jeg som læser savner information om opbygning, uddannelsesveje og elevernes alder på de forskellige trin i uddannelsessystemet. Det er information, som med fordel kunne have indgået som en indledende rammesætning af bogens analyser og empiri for at hjælpe læseren til at orientere sig i bogens senere empirinære analyser.

På trods af bogens og forskningsprojektets fokus på multi-sited etnografi og 'tykke' etnografiske beskrivelser forbliver de lokalområder, som er omdrejningspunktet for de etnografiske studier, desuden ret abstrakte og anonyme. Jeg savner således en mere detaljeret introduktion til lokalområderne, så man går til kapitlerne med en klarere billede af, hvad der kendetegner de steder, der er i fokus (som det fx udfoldes i kapitel 4). Det samme gælder for de unge (og voksne), hvis fortællinger udgør vigtige omdrejningspunkter i analyserne. Ofte fremstår citater lidt løsrevet med meget lidt baggrundsinformation (fx alder og social baggrund). Flere kapitler – fx i kapitel 2, der omhandler de unges oplevelse af lokalområderne – efterlader mig med spørgsmål om, hvorvidt de perspektiver som opridses her tegner sig på tværs af alder, køn, klasse og lokalitet, eller om det er særlig udtalt blandt grupper af de unge informanter. Sådanne mere kontekst- og empirinære informationer kunne have beriget og skærpet bogens analyser.